

O SMRTI VZNEŠE- NÝCH BYTOSTÍ

17. Karmapa Thinle Thajé dordže

Ani Buddha nedokáže uniknout smrti. Obecně nám může připadat, že osvícené bytosti svým způsobem překonaly smrt. To je ovšem nepochopení toho, co znamená být osvícenou bytostí. Z velké části za to může skutečnost, že smrt mylně ztotožňujeme s koncem věcí – jako spánek, ze kterého se již nelze probudit.

V buddhismu přikládáme každému aspektu existence, ať už je to život nebo smrt, rovnocennou hodnotu. Proto jako buddhističtí praktikující plně věnujeme své tělo, řeč a mysl praxi naslouchání, přemýšlení a meditace, abychom s plným vědomím rozpoznali, že období narození, života a smrti jsou přirozená a vzájemně závislá.

Většinou pochází náš neklid, zmatek a panika z neuvědomění si, že zrození, stárání, onemocnění a smrt jsou nejpřirozenějšími součástmi života. Tato nevědomost – že nepřijímáme tyto části života jako přirozené – způsobuje uzavřenost. Někdo se například života bojí až do té míry, že jej vnímá jako nepřirozený a na smrt pohlíží jako na útěk ze života. Stejně tak se často někdo až tak moc obává smrti, že má na život nepřirozený pohled. A proto se snaží

nacházet všemožné způsoby, jak si prodloužit svůj z podstaty prchající život.

Dokud nedojde k tomuto přijetí, budou nevyhnutelné zítřky obsahující narození, stárání, onemocnění a smrt, zítřky žití a umírání přinášet nekonečnou paniku.

Když Buddha Šákjamuni (563 – 483 př. n. l.) dosáhl plně osvíceného stavu pod stromem Bódhi, poprvé v životě spatřil, že tyto fáze života nejsou tak děsivé a rušivé, jak si představoval. Jeho mylné hodnocení zrození, žití a smrti jej donutilo utéct z jeho princovského života a dovedlo jej ke snaze nalézt nějaký neuchopitelný elixír. Elixírem, který nakonec objevil, bylo prostě jen nechat věci být.

To byl ten klid, který hledal, když se zřekl svého luxusního života. Uviděl, že když se střetnou příčiny a podmínky, neexistuje nic, jak změnit výsledek. Jediná smysluplná věc, kterou lze učinit, je nechat věci být. A proto poté, co dosáhl osvícení, byla každá stránka jeho života sdělením o tom, jak nechat věci být, jak žít a jak zemřít.

Jen proto, že byl Buddhou, neznamená, že spadl do našeho konceptu dokonalé bytosti. Byly doby během jeho života, kdy on a jeho doprovod prožívali hlad, nemoc

a dokonce tělesná zranění. Ale nenarušilo to jeho klid a neotřásl to jeho moudrostí. Když přišel nevyhnutelný konec jeho života, vydal se s klidem na cestu vstříc smrti. Umřel, aniž by byl zasažen úzkostmi, beze strachu nebo paniky, protože pochopil, že prožívá ten nejpřirozenější běh věcí a není na tom nic špatného.

Věřím, že jde o jedno z vůbec největších učení. Ano, jedno z největších učení přichází, když vznešená bytost umírá. Může být ještě mnohem silnější, zhuštěnější, bezprostřednější a jednodušší než všech 84 tisíc učení Buddhy a trojí otočení kolem dharmy.

Odchod Buddhy nebo vznešené bytosti nám může pomoci uvědomit si, že vše je pomíjivé. Toto učení námi dokáže otrást a probudit nás z denního snu pomíjivosti, ze kterého je jinak tak těžké se probudit.

A tak být bdělí v době, kdy vznešená bytost umírá – bez poskvrnění naším běžným pohledem na koncept smrti – až do její kremace, může být nesmírně cenným učení pro naši duchovní cestu životem a smrtí.